

Правді

У кожного з нас є мама. Вона є, вона жива, вона поруч навіть тоді, коли на її могилі вже ростуть квіти... У глибинах людської свідомості, у генетичній пам'яті людства живе образ матері. Це найпотужніший рушій усього людського буття, це невичерпне джерело, що споконвіку надихає нас жити і творити, дає снагу героям, сповнює життя людським щастям.

Сьогоднішній випуск цієї сторінки і присвячується їй — матері, берегині домашнього за-тишку.

ВСЯК буває: одні про свою матір говорять часто і охоче, із захопленням, яскраво, наводять приклади уроки з її життя. Ненька суцзя, древня, або ж й молода незримо поряд них, образ її владарює у їх серцях та помислах. Матір, що покинула світ, продовжує життя у їх споминах.

Зустрічаються діти неговіркі щодо своїх матусь. Може, просто небалакучі, може, щось затаїли і зле згадувати, а може, просто святий образ не відкарбувався у їх душах...

Та навіть те, що мати життя дала, що вона колисала і не могла не любити народжене в любові та муках немовля, ставить під сумнів і підозру небажання дітей мовити слово про свою матір.

Не могло ж не бути доброго, незабутнього бодай у якійсь миті від матері. А втім, судити треба не тільки про матір, розмірковуючи про пам'ять чи безпам'ятство її дітей.

Вибачте за таке затяжне вступне слово. А філософствування це викликали думки про часті оповіді моєї давньої і щирої колеги по роботі, Синівського сільського голови Людмили Федосіївни Наконечної про той родинний та сімейний уклад, в якому вона теж є творцем і, я б сказав, щаслива. Вразило, як вона глибоко любить, поважає, без перебільшення сказати, обожною свою найріднішу, найближчу людину.

Довелось бачити Христину Михеївну — саме так звуть матір Людмили Федосіївни. Ще метка у свої 78, до ладу хазяйнує в хаті, біля худоби, на городі. Ось кілька днів тому прощувала з дочкою, внучкою і невісткою буряки сапати. Гарно було дивитися, як гуртчком на ділянці трудилася...

Гай-гай, а доля було відвернулася від Христини Михеївни, до речі, уродженки села Дмитрівка. Вишла заміж у 15 з чимось літ в Дорогобуж. Випало стати п'ятнадцятим членом заможної сім'ї, що мала два десятки гектарів ґрунту, дві пари коней, молотарку, манежа та всяке начиння для господарки.

Доля недолек стала,

коли контужений на фронті чоловік по війні зненацька на Новий рік пішов з життя, залишивши їй у спадок трійню дочок. Тої лютоти зими, мов напасть завітала в обійстя, — по смерті чоловіка пропала корова, свині, вимерзли кури. Лишилося теля та два пуди жита. Пуд його віддали батьощі за обряд поховання, а пуд скоро й випекли на хліб.

Нужда, жаль, безпросвітоток... До самої хати набігали і журливо шелестіли хвилі ставка. Виходила на берег, дивилася Христина

ма теплилося життя дочечок. Це тепло зігрівало і її, а їй його треба було зберегти.

Пішла згодом Христина Михеївна в доярки. Голова колгоспу був людяним, дозволив трохи молока брати дочкам. Згодом у ланці буряки вирощувала.

А дочки з гніздечка розлетілися, бо славні в неї, біду знали, роботу всяку цінували, невибагливі. Бувало, на машинці ночами шие-перешиває для них стареньку одіж, а вони і тому раді. Настя в Дорогобужі сім'ю має, двійню ді-

птицю доглядати. Час такий, що треба у дворі та на городі якнайбільше мати, тоді й буде що на стіл поставити. Так воно в них і виходить. А вже як іменини чі, то подарунки, поцілунки зранку, а увечері і пісня полине, бо голоси, як на підбір. І так добре Христині Михеївні на покуті сидіти в новій хустині: усіх бачити веселими та здоровими.

Та не покидає серце матері тривога і біль з всіх. Аби могла, то захистила б кожного з великої родини. Он Люда бідкаєть-

РОЗКАЖІТЬ ПРО СВОЮ НЕНЬКУ — Я СКАЖУ ПРО ВАС...

у каламуті і навіть надумала якось кинути туди назавжди. Та спинив біль: «А що буде з донечками?».

Урятував добрий сусіда, на жаль, нині покійний Петро Федорчук. Якийсь ступив до хати вдови, подивився, як туляться мерзлякуваті, мов горобчики, сестри Настя, Галя і Люда, та й питається:

— А де мати?

— Та он сидить, плаче.

— Чому?

— Бо хліба немає, — одказують одне поперед одного голодні дітлахи.

Побачив ту гризоту, сіру безвихідь та й доставив мішок борошна. По тому загодив малих сестер, аби пасли йому корівку, а за те їм мало не щодень врізував великі скибки пахучого житняка, густо змазував їх медом та й пропонував підкріпитися.

Вижити заради дітей — це материнський закон. Опівночі, босу і роздягну, її заставили озброєні невідомі показати брід через засніжену річку. Коли провела їх, то котрийсь запитав старшого:

— Давай застрілимо.

Свідок же...

— Не треба. Вона й так не виживе, он як закоцюбла.

Вижила, бо під холодною рядниною в ліжку до-

ток. Живе гарно зі своїм Петром. Галя рано втратила чоловіка, мешкає в Бабині, трійню внуків їй подарувала. Найбільшим багатством вважає своїх восьмеро онуків і десятеро правнуків. Кличуть часто доньки матір на гостину, звуть жити до себе. А вона прижилася в Терентіві. Добре їй тут, в зятя, ветлікаря Володимира Федоровича та сільського голови, своєї найменшої доньки Люди.

Згода і лад в сімействі Наконечних. Їх восьмеро творять свій добробут. Має Людмила Федосіївна трійко дітей — сини Юра і Василь торік привели в дім невісток Тетяну з Андрусієва і Жанну з Садового.

— Не вдалося мені торік план виконати, — жартує Людмила Федосіївна. — Бо ж хотілося ще й доньку Марійку заміж оддати. Але нічого, сподіваюся цьогогоріч двох хрестин справити...

Є в сім'ї улюбленець — шестимісячний Жанин Ігорок. Сприняли його душевно, він тут рідний, як усі одне одному.

Бабуся-матір Христина Михеївна вчить невісток хліб пекти, бо обходяться своїм печивом, допомагає опанувати швейну машинку. А ще показує, як біля корів ходити, свиней,

що в Синьові водогін став нічим, сільграді треба йому давати лад, а грошей ніде взяти. А ще ж Будинок культури розвалюється, бібліотеку ніде розмістити. Більше півтисячі пенсіонерів у двох селах, є й такі, що нікому допомогти. Ой, нележку ношу взяла, хоча і до того зоотехніком та завфермою добряче набідкалася.

А ще Христині Михеївні так хочеться, щоб Марійка справжню любов стріла, щоб сини Людмили з невістками і надалі так гарно жили, оце б ще правнуків дочекалася. Аби зять Володимир з Людою у доброму здоров'ї на той рік на пенсію виїшли...

Он вони стоять біля оселі під розквітлою яблунею — Христина Михеївна з донькою Людмилою. Матері, які дали життя кожна трьом діткам, які вивели їх у світ і нині тішаться у дружній, працюючій сім'ї.

Осоння і запашна заметіль цвіту оповиває їх. І згадуються рядки з народної пісні про згоду в сімействі і щасливих людей, що:

Іх Бог благословляє

І з ними він живе...

Петро ГУМЕНЮК,
член Національної
спілки журналістів
України.